

EUROPEES PARLEMENT

2014 - 2019

Commissie werkgelegenheid en sociale zaken

2014/2238(INI)

5.3.2015

ONTWERPVERSLAG

over het initiatief voor groene werkgelegenheid: het banenpotentieel van de groene economie benutten
(2014/2238(INI))

Commissie werkgelegenheid en sociale zaken

Rapporteur: Jean Lambert

INHOUD

	Blz.
ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT	3
TOELICHTING	9

ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT

over het initiatief voor groene werkgelegenheid: het banenpotentieel van de groene economie benutten (2014/2238(INI))

Het Europees Parlement,

- gezien de mededeling van de Commissie getiteld "Initiatief voor groene werkgelegenheid: het banenpotentieel van de groene economie benutten" (COM(2014)0446),
- gezien de mededeling van de Commissie getiteld "Groen actieplan voor het mkb" (COM(2014)0440),
- gezien de mededeling van de Commissie getiteld "Naar een circulaire economie: Een afvalvrij programma voor Europa" (COM(2014)0398),
- gezien het werkdocument van de diensten van de Commissie getiteld "Het werkgelegenheidspotentieel van groene groei benutten" (SWD(2012)0092),
- gezien de conclusies van de Raad van 6 december 2010 over "Werkgelegenheidsbeleid voor een concurrerende, koolstofarme, hulpbronnenefficiënte en groene economie",
- gezien Beschikking 2010/707/EG van de Raad van 21 oktober 2010 betreffende de richtsnoeren voor het werkgelegenheidsbeleid van de lidstaten,
- gezien de studie uit 2014 van de OESO en het Europees Centrum voor de ontwikkeling van de beroepsopleiding getiteld "Greener Skills and Jobs, OECD Green Growth Studies",
- gezien het verslag van de Europese Waarnemingspost voor de werkgelegenheid van april 2013 getiteld "Promoting green jobs throughout the crisis: a handbook of best practices in Europe 2013",
- gezien het verslag uit 2011 van de Internationale Arbeidsorganisatie en het Europees Centrum voor de ontwikkeling van de beroepsopleiding getiteld "Skills for green jobs: a global view", een samengesteld verslag gebaseerd op studies uit 21 landen,
- gezien het verslag uit 2010 van het Europees Centrum voor de ontwikkeling van de beroepsopleiding getiteld "Skills for green jobs – European synthesis report",
- maandag 8 februari 2010gezien het werkdocument van de OESO en het CFE-LEED-forum van 8 februari 2010 getiteld "Green jobs and skills: the local labour market implications of addressing climate change",
- gezien zijn resolutie van 12 december 2013 over de ontwikkeling van het

- werkgelegenheidspotentieel van een nieuwe duurzame economie¹,
- gezien zijn resolutie van 15 maart 2012 over een Routekaart naar een concurrerende koolstofarme economie in 2050²,
  - gezien zijn resolutie van 7 september 2010 over de ontwikkeling van het werkgelegenheidspotentieel van een nieuwe duurzame economie³,
  - gezien artikel 52 van zijn Reglement,
  - gezien het verslag van de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken en de adviezen van de Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid en de Commissie rechten van de vrouw en gendergelijkheid (A8-0000/2015),
- A. overwegende dat mondiale tendensen zoals het inefficiënt gebruik van hulpbronnen, de onhoudbare druk op het milieu, de klimaatverandering en toenemende sociale uitsluiting en ongelijkheden de grenzen naderen waar voorbij onomkeerbare effecten op onze samenlevingen en de natuurlijke omgeving niet kunnen worden voorkomen;
- B. overwegende dat een coherente beleidsrespons om deze problemen aan te pakken ontbreekt en dat derhalve een aanzienlijk deel van het werkgelegenheidspotentieel van de groene en sociaal inclusieve transitie, onbenut blijft;
- C. overwegende dat we, in antwoord op deze bedreigingen, de ontwikkeling van nieuwe sectoren en veranderingen in vele andere sectoren zien, evenals de neergang van enkele sectoren, zoals de zwaar vervuilende sectoren; overwegende dat met betrekking tot laatstgenoemde sectoren bijzondere aandacht moet worden besteed aan de werknemers, door herscholing en alternatief werk te bieden;
- D. overwegende dat de EU en haar lidstaten zich er tijdens de Conferentie van de partijen bij het Raamverdrag van de Verenigde Naties inzake klimaatverandering in Cancun in 2010 toe hebben verplicht een "deugdelijke transitie voor de werknemers te waarborgen, waarbij fatsoenlijk werk en kwalitatief hoogwaardige banen worden gecreëerd"; overwegende dat een deugdelijke transitie voor iedereen naar een vanuit milieuoogpunt duurzame economie goed gereguleerd moet worden en moet bijdragen tot de doelstelling van fatsoenlijk werk voor iedereen, sociale integratie en het uitroeien van armoede;
- E. overwegende dat het potentieel voor expansie in "groene" banen wordt belemmerd door een gebrek aan vaardigheden als gevolg van een aantal factoren;
- F. overwegende dat duidelijk is aangetoond dat een verschuiving van belasting op arbeid naar milieubelasting, het investeren in energie- en hulpbronnenefficiëntie, en de ontwikkeling van de toeleveringsketen door middel van een duidelijke industriestrategie, een positief effect hebben op het creëren van banen;

---

¹ Aangenomen teksten, P7_TA(2013)0584.

² PB C 351E van 31.8.2013, blz. 75

³ PB C 303E van 20.10.2011, blz. 6.

- G. overwegende dat duidelijke, vastomlijnde doelstellingen voor de middellange en lange termijn belangrijke drijfveren van verandering kunnen zijn, en overwegende dat er in dit verband tevens een belangrijke rol is weggelegd voor de EU-wetgeving; overwegende dat gerichte investeringen die leiden tot het creëren van banen moeten voortvloeien uit en in overeenstemming moeten zijn met een duidelijk beleidskader;
- H. overwegende dat kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's) belangrijke scheppers van werkgelegenheid zijn en in veel "groene" sectoren een voortrekkersrol hebben vervuld, maar dat zij wellicht moeilijkheden zullen ondervinden bij het benutten van het banenpotentieel van de transitie;

Naar een groene economie – kansen voor de arbeidsmarkt

- 1. benadrukt dat een transitie naar duurzame samenlevingen en economieën, met inbegrip van duurzame consumptie- en productiepatronen, de mogelijkheid biedt om in vrijwel alle sectoren en in de gehele waardeketen zowel nieuwe banen te scheppen als bestaande werkgelegenheid om te vormen tot groene banen;
- 2. wijst erop dat de transitie aanzienlijke mogelijkheden biedt om lokale banen, die niet naar lagelonenlanden kunnen worden verplaatst, te scheppen, ook in sectoren die door de crisis zijn getroffen;

Een deugdelijke transitie en fatsoenlijk werk

- 3. is ingenomen met de verklaring van de Commissie dat herstructurering op een maatschappelijk verantwoorde wijze dient te gebeuren;
- 4. dringt er bij de Commissie en de lidstaten op aan zich te verbinden aan een "routekaart voor een deugdelijke transitie" waarin ambitieuze milieudoelstellingen worden gecombineerd met krachtige sociale vereisten, inclusief de bevordering van fatsoenlijk werk, gezonde en veilige arbeidsomstandigheden, en opleidings- en vaardigheidsprogramma's, en de versterking van de informatie- raadplegings- en medezeggenschapsrechten van werknemers met betrekking tot zaken aangaande duurzame ontwikkeling, evenals een effectieve werknemersvertegenwoordiging;
- 5. herinnert eraan dat in de herziene EU-strategie voor gezondheid en veiligheid rekening moet worden gehouden met specifieke risico's in nieuwe sectoren;
- 6. benadrukt dat een proactief transformatiebeheer en langetermijnplanning van essentieel belang zijn bij het anticiperen op de veranderingen in de werkgelegenheid, teneinde een effectieve transitie en stabiele werkgelegenheid te waarborgen;
- 7. wijst erop dat sommige regio's met meer problemen kampen dan andere; dringt er bij lokale en regionale overheden en bij de sociale partners op aan gezamenlijk de routekaarten ten uitvoer te leggen om door verandering getroffen samenlevingen en werknemers te ondersteunen;
- 8. benadrukt dat het van belang is dat werknemers een aandeel in deze veranderingen hebben; dringt erop aan dat "groene vertegenwoordigers" van vakbonden samen met

werkgevers werken aan de verbetering van de duurzaamheid van hun werkomgeving;

Vaardigheden voor groene werkgelegenheid

9. is ingenomen met de instrumenten voor de ontwikkeling van vaardigheden en de door de Commissie geraamde behoeften op het gebied van vaardigheden; benadrukt niettemin dat ambitieuzere maatregelen nodig zijn;
10. dringt er bij de lidstaten en regionale overheden op aan om samen te werken met sociale partners en aanbieders van opleidingen, en om strategieën voor de ontwikkeling van vaardigheden goed te keuren en uit te voeren, met als doel algemene, sector-gebonden en beroeps-specifieke vaardigheden te verbeteren;
11. wijst erop dat deze strategieën eveneens de identificatie van vaardigheidskloven moeten omvatten, evenals gerichte beroepsopleidingen en "een leven lang leren"-programma's; benadrukt dat het noodzakelijk is om in de strategieën zowel ontslagen werknemers als laaggeschoolde werknemers op te nemen, die het risico lopen om van de arbeidsmarkt te worden uitgesloten; benadrukt dat stappen moeten worden gezet om de scheve verhouding tussen het aantal mannen en vrouwen in bepaalde sectoren recht te zetten;
12. dringt er bij de lidstaten op aan om duurzame ontwikkeling, evenals competenties en vaardigheden op het gebied van milieu, op te nemen in opleidings- en onderwijsstelsels; herinnert aan het belang van vaardigheden op het gebied van natuurwetenschappen, technologie, techniek en wiskunde;
13. benadrukt dat overheidsautoriteiten en -diensten gerichte actie moeten ondernemen om de vaardigheidskloof te overbruggen; dringt er bij de lidstaten op aan het personeel van arbeidsinstanties en -diensten op te leiden om vaardigheden voor groene werkgelegenheid te integreren in het algemene arbeidsmarktbeleid;

Beleidscoherentie om het banenpotentieel van duurzame economieën volledig te benutten

14. Roept de Commissie en de lidstaten op om ambitieuze en geïntegreerde regelgevende, begrotings- en financiële kaders te creëren om te zorgen voor duurzame investeringen en innovatie aan te moedigen, met volledige benutting van het werkgelegenheidspotentieel van deze veranderingen; benadrukt dat beleid moet worden ontwikkeld binnen een langetermijnkader dat, waar nodig, bindende doelstellingen omvat evenals indicatoren om de vooruitgang bij de verwezenlijking ervan te meten;
15. benadrukt de noodzaak van consistent beleid om de productie van hernieuwbare energie en energie-efficiëntie te bevorderen, teneinde lokale ontwikkeling en het scheppen van lokale banen te bewerkstelligen;
16. dringt er bij de lidstaten op aan de nieuwe bepalingen van de herziene EU-wetgeving inzake overheidsopdrachten volledig te eerbiedigen en ten uitvoer te leggen, en proactief milieu- en sociale criteria op te nemen in hun beleid inzake overheidsopdrachten teneinde duurzame banen te scheppen;

17. roept de Commissie op haar belofte na te komen om met voorstellen voor ambitieuzere afvalwetgeving te komen, waarbij het aanzienlijke werkgelegenheidspotentieel van de circulaire economie onverwijld en volledig wordt benut;
18. dringt er bij de Commissie op aan het EU-semester en de herziening van de Europa 2020-strategie te benutten om het creëren van groene banen te ondersteunen; verzoekt de Commissie landenspecifieke aanbevelingen te doen die bijdragen tot meer werkgelegenheid en kleinere ecologische voetafdrukken, inclusief een verschuiving van belasting op arbeid naar milieubelasting en de geleidelijke afschaffing van contraproductieve subsidies voor 2020;
19. dringt er bij de Commissie op aan de door haar aangevane verplichting ten aanzien van de Europa 2020-strategie te hernieuwen en onverwijld met de tussentijdse evaluatie te komen; verzoekt de Commissie kwalitatief hoogwaardige werkgelegenheid en hulpbronnefficiëntie als kerndoelstellingen te introduceren; dringt er bij de Commissie op aan ambitieuzere sociale en milieudoelstellingen voor 2030 en 2050 voor te stellen;

Investeren in duurzame werkgelegenheid

20. dringt er bij de Commissie en de lidstaten op aan kwalitatief hoogwaardige investeringen die erop zijn gericht maatschappelijke voordelen te genereren, te stimuleren; verzoekt de Commissie en de lidstaten om investeringen te concentreren op gebieden met een positief effect op de arbeidsmarkt, teneinde fatsoenlijke banen te scheppen en werkloosheid te bestrijden;
21. benadrukt dat investeringen in energie-efficiëntie het creëren van lokale banen en lokale economische ontwikkeling ondersteunen, en dat het waarborgen van energie-efficiëntie in gebouwen de meest kosteneffectieve manier is om langetermijnoplossingen voor energiearmoede te bieden;
22. pleit ervoor om doelstellingen op het gebied van klimaat, hernieuwbare energie en energie-efficiëntie te beschouwen als investeringsdoelstellingen;
23. dringt er bij de lidstaten op aan volledig gebruik te maken van de mogelijkheden die worden geboden door het rechtskader voor de Europese structuur- en investeringsfondsen en andere bronnen van EU-financiering, teneinde duurzame projecten die groene werkgelegenheid stimuleren, te bevorderen;
24. dringt er bij de Commissie en de lidstaten op aan de postelectorale herziening in 2016 van het meerjarig financieel kader (MFK) te gebruiken om de groene transitie van onze economieën te bevorderen;

Kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's)

25. ondersteunt de doelstellingen van het groene actieplan voor kmo's en de kmo-georiënteerde maatregelen die daarin worden voorgesteld om de hulpbronnefficiëntie te verbeteren, groen ondernemerschap te ondersteunen, mogelijkheden voor groenere waardeketens te benutten en de toegang tot de markt voor groene kmo's te faciliteren;

26. wijst erop dat kmo's de belangrijkste drijvende kracht vormen voor het scheppen van banen in Europa; benadrukt dat kmo's met name voor uitdagingen staan bij de benutting van de arbeidskansen van een groene transitie, in het bijzonder wat betreft de toegang tot financiering, opleiding en overbrugging van de vaardigheidskloven; dringt er bij de Commissie en de lidstaten op aan ambitieuze maatregelen te treffen om te voorzien in steun om het creëren van groene banen bij kmo's te faciliteren, met inbegrip van maatregelen op het gebied van gerichte voorlichting, bewustmaking, technische bijstand en toegang tot financiering en opleiding;
27. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad en de Commissie, alsmede aan de regeringen en parlementen van de lidstaten.

TOELICHTING

Het initiatief voor groene werkgelegenheid van de Commissie¹ werd gepubliceerd in juli 2014, samen met het groene actieplan voor het mkb² (eveneens onderwerp van dit verslag) en de mededeling over de circulaire economie.

Het initiatief heeft ten doel voort te bouwen op het werkdocument van de diensten van de Commissie van 2012 getiteld “Exploring the employment potential of Green Growth”³ – onderdeel van het werkgelegenheidspakket - waarin werd benadrukt dat voor 2020 tot 20 miljoen banen zouden kunnen worden gecreëerd in de groene economie, en waarin rekening wordt gehouden met de werkgelegenheidsrichtsnoeren die van lidstaten vragen om: *het scheppen van banen te bevorderen, onder meer op het gebied van zorg en groene werkgelegenheid.*⁴

Er bestaat discussie over de vraag hoe moet worden gedefinieerd wat wordt bedoeld met "groene" banen, met name wanneer wordt geprobeerd de ontwikkeling ervan te volgen voor statistische doeleinden. Volgens de IAO zijn groene banen *fatsoenlijke banen die:*

- *de consumptie van energie en grondstoffen verminderen*
- *de uitstoot van broeikasgassen beperken*
- *afval en vervuiling minimaliseren*
- *ecosystemen beschermen en herstellen*

Verskillende contribuanten aan dit verslag, waaronder de Europese Unie van ambachten en het midden- en kleinbedrijf (UEAPME) en professor Paul Ekins van het University College London (UCL), hebben de rapporteur erop gewezen dat het nuttiger zou zijn om uit te gaan van een alomvattend concept van “vergroening van de economie”, hetgeen passender zou zijn in termen van producten, processen en diensten, en dat dit concept moet worden geïntegreerd in al het beleid: begrotingsbeleid, beleid op het gebied van werkgelegenheid, de arbeidsmarkt, onderwijs en opleiding, onderzoek, innovatie, klimaat en energie.

De groene economie heeft als achtergrond een aantal door de Commissie beschreven uitdagingen: "Het inefficiënte gebruik van hulpbronnen, de onhoudbare druk op het milieu, de klimaatverandering, alsook sociale uitsluiting en ongelijkheden..."⁵, maatschappelijke problemen waarmee deze commissie goed bekend is, net als met het probleem van hoge werkloosheid. Deze uitdagingen zullen vanzelfsprekend van invloed zijn op de arbeidswereld.

---

¹ Initiatief voor groene werkgelegenheid: het banenpotentieel van de groene economie benutten (COM (2014) 446 def.)

² Mededeling van de Commissie getiteld "Groen actieplan voor het mkb" (COM(2014)440)

³ Werkdocument van de Commissie getiteld “Exploiting the employment potential of green growth” (SWD(2012)92 def.)

⁴ Besluit [2010/707/EU](#) van de Raad van 21 oktober 2010 betreffende de richtsnoeren voor het werkgelegenheidsbeleid van de lidstaten (PB L 308 van 24.11.2010, blz. 46).

⁵ Initiatief voor groene werkgelegenheid: het banenpotentieel van de groene economie benutten (COM (2014) 446 def.)

De grote supermarktketen ASDA schat bijvoorbeeld dat 95 % van zijn verse producten gevaar loopt als gevolg van de klimaatverandering, een derde van de producten zelfs ernstig gevaar¹.

De noodzaak om het denken te mainstreamen kwam naar voren in een door veel contribuanten onderschreven kernverzoek aan de rapporteur: de noodzaak van een coherent, alomvattend beleidskader dat voorziet in een voorspelbare omgeving voor opleiding en investeringen. Inconsistent beleid en inconsistente prikkels werden herhaaldelijk genoemd als factoren die vooruitgang belemmeren en het werkgelegenheidspotentieel beperken. Dergelijk beleid moet gebaseerd zijn op een langetermijnvisie: gebouwen die nu gebouwd worden, kunnen de komende vijftig jaar blijven staan en moeten dus voldoen aan de hoogste voorwaarden voor energie-efficiëntie en duurzame constructie; bij investeringen in grote installaties voor hernieuwbare energie moet voorbij het jaar 2020 worden gekeken enz.

Professor Ekins en anderen hebben drie belangrijke prikkels voor het scheppen van banen geïdentificeerd waarvan is aangetoond dat ze effectief zijn en die zowel door de Commissie als door het Parlement herhaaldelijk zijn voorgesteld, doch zonder dat hier op adequate wijze gevolg aan is gegeven:

- Milieubelastinghervorming – verschuiving van de belastingdruk van arbeid naar milieukosten, waarbij wordt gewaarborgd dat de effecten niet regressief zijn. Dit zou verder kunnen worden versterkt door het voortgezette gebruik van het semesterproces en nationale aanbevelingen. Om consistent te zijn moeten er tevens inspanningen worden gedaan om contraproductieve subsidies, waarmee vervuilende of koolstofintensieve sectoren worden ondersteund, af te schaffen
- Energie- en hulpbronnefficiëntie. Het EP heeft consistent gewezen op de mogelijkheden op dit gebied, niet in het minst door energie-efficiëntie aan te pakken en tegelijkertijd brandstofarmoede te bestrijden door middel van een alomvattend isolatieprogramma². Ramingen van het werkgelegenheidseffect van de richtlijn betreffende energieprestaties van gebouwen³ duiden op de mogelijke schepping van 2 miljoen banen, waarvan vele per definitie niet naar lagelonenlanden zouden kunnen worden verplaatst, en de energie-efficiëntierichtlijn heeft hier een extra impuls aan toegevoegd. De effecten kunnen evenwel alleen worden gerealiseerd indien de richtlijnen doeltreffend ten uitvoer worden gelegd (hetgeen wellicht krachtigere handhavingmechanismen vereist) en worden ondersteund door de benodigde investeringen en opleiding. Er is een aanzienlijke vraag naar verbeterde hulpbronnefficiëntie: de UEAPME heeft gewezen op Eurobarometer-gegevens

---

¹ Preparing for the Perfect Storm - skills for a sustainable economy, IEMA, 2015.

² Resolutie van het Europees Parlement van 11 juni 2013 over sociale huisvesting in de Europese Unie (2012/2293(INI))

³ Richtlijn 2010/31/EU van het Europees Parlement en de Raad van 19 mei 2010 betreffende de energieprestatie van gebouwen.

waaruit blijkt dat 93 % van de kmo's ten minste één maatregel neemt om hulpbronnenefficiënter te worden¹.

- Ontwikkeling van de toeleveringsketen, zodat de EU profiteert van alle fasen in termen van werkgelegenheid en in economisch opzicht. Er bestaat een duidelijke behoefte aan een industriestrategie waarmee investeringen in bijvoorbeeld de industrie van hernieuwbare energiebronnen worden gestuurd en gestimuleerd, hetgeen zou kunnen zorgen voor meer werkgelegenheid in plattelandsgebieden en voormalige industriële gebieden. De ontwikkeling van de toeleveringsketen is eveneens noodzakelijk om aan te zetten tot verandering en ervoor te zorgen dat alle onderdelen van een onderneming in staat zijn op uitdagingen in te springen. Veel ondernemingen houden zich niet bezig met toeleveringsketens wat betreft emissies, het bevorderen van de klimaatbestendigheid of energie-efficiëntie.

Bij de verwezenlijking van deze overgang naar een groene economie is de betrokkenheid van de werknemers van essentieel belang. Sommige sectoren zullen aanzienlijke veranderingen ondergaan en zelfs met achteruitgang te maken krijgen, en deze verandering zal op een positievere manier kunnen worden beheerd wanneer wordt voorzien in effectieve ondersteuning, herscholing, en een mogelijke productieverandering. EU-middelen kunnen hierbij een belangrijke rol vervullen mits zij op efficiënte wijze worden aangewend. Op sectorniveau spelen Europese ondernemersraden een belangrijke rol bij het reguleren van de verandering. De participatie van werknemers gaat ook over steun bij het creëren van kansen. "Groene vertegenwoordigers", de equivalent van gezondheids- en veiligheidsvertegenwoordigers kunnen nuttig zijn als wegbereiders voor bewustwording en verandering, zoals aangetoond in het verslag van het Trade Union Centre (TUC) van het VK getiteld "The Union effect"². De PHS Group heeft bijvoorbeeld een netwerk van milieukampioenen opgezet, uitgerust met de juiste vaardigheden en expertise, en ook de mogelijkheid geïntroduceerd om erkenning voor deze vaardigheden te verwerven. Deze maatregelen hebben geholpen om de verlichtingskosten te verminderen en aanzienlijke vooruitgang te boeken bij de recycling en de terugwinning van materialen.

Betrokkenheid van werknemers is eveneens van belang omdat werk fatsoenlijk werk dient te zijn: fatsoenlijk betaald, met goede arbeidsomstandigheden en deugdelijke gezondheids- en veiligheidsbeginselen. De arbeidsverhoudingen zijn in sommige groene sectoren tamelijk slecht ontwikkeld, zowel op werkgevers- als op werknemersniveau, en een nieuwe sectorale sociale dialoog moet worden aangemoedigd. In de herziene strategie voor gezondheid en veiligheid moet rekening worden gehouden met nieuwe of veranderende risico's in sectoren in ontwikkeling.

Wanneer ondernemingen actie willen of moeten ondernemen om hun bedrijf duurzamer te maken, hebben zij vaak geen vertrouwen in het beheer van de risico's of het veranderingsproces of ontdekken zij dat ze geen werknemers kunnen vinden met de vereiste vaardigheden. In de mededeling van de Commissie wordt een aantal positieve voorstellen

---

¹ Flash Eurobarometer 381 -2014

² The Union Effect - greening the workplace, TUC

https://www.tuc.org.uk/sites/default/files/The_Union_Effect_Greening_The_Workplace_Covers_2014_All.pdf

gedaan en we hebben een integrale aanpak nodig die ons doordringt van de noodzaak te begrijpen waarom duurzaamheid van belang is voor ondernemingen en voor de samenleving als geheel. Er moet sprake zijn van een algemeen bewustzijn inzake de beginselen van duurzaamheid op schoolniveau en er is nog steeds een tekort aan studenten die zich specialiseren in natuurwetenschappen, technologie, techniek en wiskunde, met name onder meisjes – een voortdurend probleem. Van universiteiten in het VK is vernomen dat 60 % van de ondervraagde eerstejaarsstudenten interesse zou hebben om meer over duurzaamheid te leren, ongeacht hun studierichting. Als we groene werkgelegenheid willen mainstreamen moet deze interesse worden gecultiveerd en moet duurzaamheid in de algemene vaardigheden worden geïntegreerd: studenten zijn bereid om mee te werken aan de ontwikkeling van de onderwijsprogramma's. De NUS heeft erop gewezen dat, als we op zoek zijn naar leiderschap met betrekking tot deze kwesties, 80 % van de leiders in de wereld op de universiteit heeft gezeten – wat op de universiteit gebeurt, kan de toekomst vormgeven.

Er kan eveneens veel gedaan worden op sectorniveau, zoals is gebleken uit het "Green vet"-project van EUROFER.¹ Door te voorzien in intensieve scholing over de wetgevings- en technische context (inclusief hulpbronnefficiëntie) waarbinnen de staalindustrie opereert, wordt gehoopt dat dergelijke officieel erkende opleidingen grotere mobiliteit binnen de sector en een overdracht van expertise mogelijk zullen maken. We moeten tevens kijken naar de validering van formele en niet-formele leerresultaten en naar erkenning en validering als een instrument om de kloof tussen de arbeidsmarktbehoeften en de beschikbare vaardigheden te overbruggen. De rapporteur is erop gewezen dat veel werknemers vaardigheden verwerven in de praktijk, maar dat deze nooit formeel worden erkend, hetgeen een belemmering voor promotie vormt. Vaardigheidsraden kunnen een belangrijke rol vervullen bij de actualisering van curricula voor sectorgebonden en specifieke vaardigheden en tevens inspringen op de ontwikkelingen van de markt. Er is evenwel behoefte aan een overkoepelende routekaart inzake vaardigheden en alle actoren moeten hierbij betrokken worden, van loopbaanadviseurs en arbeidsinstanties (het Europese ODA-netwerk kan een belangrijke bijdrage leveren) tot aanbieders van opleidingen (inclusief lokale overheden), sociale partners en de overheid.

Het is evenwel belangrijk dat opleidingen toegankelijk, betaalbaar en beschikbaar zijn gedurende het hele werkzame leven personen. De vaardigheidskloof doet zich niet alleen voor bij toetreding tot de arbeidsmarkt, maar vaak ook op het niveau van projectbeheer, bijvoorbeeld bij bouwkundig ingenieurs. De Europese windenergieorganisatie EWEA is van mening dat er momenteel sprake is van een vaardigheidskloof die zou kunnen leiden tot een tekort van circa 15 000 geschoolde werknemers in 2030. Het vaardigheidstekort zal naar verwachting het grootste zijn in operationele en onderhoudsfuncties, hetgeen een belemmering vormt voor het scheppen van lokale en regionale banen in plattelandgebieden met windparken – gebieden die vaak kampen met een gebrek aan arbeidskansen. Het kost tijd om een ervaren arbeidspotentieel tot stand te brengen.

We zouden ook een dynamischere aanpak kunnen ontwikkelen ten aanzien van degenen die momenteel werkloos zijn door middel van innovatieve benaderingen: werkloze bouwvakkers zouden kunnen worden betaald om werknemers te vervangen die trainingen volgen; afgestudeerden met duurzaamheidsvaardigheden zouden voor een bepaalde periode (tegen betaling) geplaatst kunnen worden bij ondernemingen of organisaties die hun

---

¹ http://www.gt-vet.com/?page_id=18

duurzaamheidspraktijken willen ontwikkelen. Een dergelijke regeling heeft in het VK tot dusver meer dan 50 banen gecreëerd, aangezien organisaties hebben besloten de bij hen geplaatste werknemers in dienst te houden.

Niettemin zijn investeringen en passende prikkels in overeenstemming met een alomvattend en stabiel beleidskader van essentieel belang als we een werkelijke groene economie tot stand willen brengen en geen lappendeken van initiatieven. Het nieuwe Europees Fonds voor strategische investeringen (EFSI) biedt een nieuwe gelegenheid voor dergelijke gerichte, kwalitatief hoogwaardige investeringen op basis van het partnerschapsbeginsel, net als het slimme gebruik van andere EU-middelen zoals uiteen wordt gezet in de mededeling van de Commissie we weten dat de renovatie van gebouwen een goed rendement oplevert wat betreft banen voor investeringen en energiebesparingen. Er moet overigens niet worden vergeten dat in andere sectoren, zoals de sociale zorg, eveneens geïnvesteerd moet worden in fatsoenlijk werk. Het Europees netwerk van sociale ondernemingen, gericht op integratie (ENSIE) en de ngo RREUSE hebben erop gewezen dat de sociale economie eveneens heeft laten zien dat zij kan voorzien in een aanzienlijk aantal banen op het gebied van reparatie en hergebruik en kan bijdragen tot sociale integratie. Er is tevens een rol weggelegd voor het beleid inzake aanbestedingen wat betreft het gebruik van duurzame (groene en sociale) clausules voor een verantwoord aankoopbeleid. De Social Value Act van het VK biedt een interessant voorbeeld¹.

Er zijn eveneens investeringen nodig om de noodzakelijke innovatie te stimuleren in een industriebeleid van de EU, dat ontworpen moet worden om van de EU de meest hulpbronnefficiënte economie ter wereld te maken, terwijl tegelijkertijd actieve strategieën moeten worden ontwikkeld om te waarborgen dat sociale transitie goed gereguleerd worden met een spreiding van de voordelen binnen de EU.

Met name kmo's kunnen bij deze transitie moeilijkheden ondervinden. De OESO is van mening dat de aanpassing van kmo's aan vanuit milieuoogpunt duurzame praktijken, zowel in productieprocessen als in de dienstverlening, van cruciaal belang is voor een succesvolle transitie, maar zij vindt het zorgwekkend dat de meeste kmo's zich nauwelijks bewust zijn van de toekomstige behoeften aan groene vaardigheden en dat hun investeringen in groene opleidingen zeer beperkt zijn². Deze moeilijkheden vereisen een specifieke respons, waarbij wordt voortgebouwd op het groene actieplan voor het mkb, en waarbij wordt begonnen met gerichte voorlichting en bewustmaking, door middel van passende ondersteuning om tot groenere producten en processen te komen en door middel van effectieve stimulansen. Een integrale benadering van de toeleveringsketen vervult eveneens een rol, waarbij de schaal kan worden benut om te voorzien in opleiding en andere voorzieningen. Regionale en lokale autoriteiten spelen bij deze ondersteuning eveneens een rol, net als financiële instellingen.

Het is evident dat de arbeidswereld reeds de gevolgen ondervindt van belangrijke mondiale tendensen, maar dat de reactie van de EU tot dusver niet heeft geleid tot een integrale respons hierop. Om ervoor te zorgen dat we arbeidskansen en het scheppen van banen kunnen handhaven en uitbreiden hebben we een alomvattende, gezamenlijke respons nodig die strekt van het beleidsniveau tot de basisopleiding. De tijd is van wezenlijk belang, aangezien we nu kansen laten liggen voor andere delen van de wereld en er niet in slagen om onze

---

¹ Public Services (Social Value) Act 2012 <http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2012/3/enacted>

² The jobs potential of a shift towards a low-carbon economy, OECD

beroepsbevolking volledig uit te rusten voor de uitdagingen waar we reeds mee te maken hebben. De mededeling van de Commissie biedt enige antwoorden, maar alle EU-instellingen zullen hun bijdrage moeten leveren om de noodzakelijke transitie daadwerkelijk mogelijk te maken.